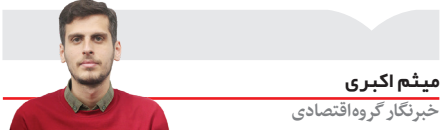

افزایش ۶۰ درصدی موجودی انبار خودروسازها در فروردین امسال

میثم اکبری

خبرنگار گروه اقتصادی

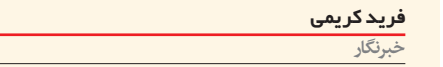
بررسی شاخص تولید صنعتی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم درخصوص روند تولید و وضعیت بنگاه‌های اقتصادی تولیدی بوده که هم‌می‌تواند به‌سیاست‌گذاران اقتصادی و هم به‌فعالان این حوزه و سرمایه‌گذاران در انتخاب نوع صنعت و همچنین زمان ورود به آن جهت دهد. از سوی دیگر به‌دلیل گستردگی و پراکندگی بالای شرکت‌های تولیدی، شاید امکان نگاه کلان به تمام جنبه‌های کلی این موضوع برای فعالان این عرصه مقدور نباشد اما شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بورسی که توسط پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی منتشر می‌شود و براساس اطلاعات تولید این شرکت‌ها نشان دهنده آن است که بیش از نیمی از تولیدات کشور را در اختیار دارند، می‌تواند در این خصوص راهگشا باشد. از این رو بررسی اطلاعات شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بورسی نشان می‌دهد این شاخص علی‌رغم آنکه از مهر سال ۱۴۰۰ تا ر دیهشت ۱۴۰۱ روند منفی را تجربه می‌کرد اما از خرداد ۱۴۰۱ نسبت به بازه‌های زمانی مشابه با رشد مثبت همراه بود چنانکه در فروردین ماه ۱۴۰۲ با به جا گذاشتن رشد ۵٫۸ درصدی اگرچه نسبت به ماه‌های قبل از خود رشد کمتری را به ثبت رسانده اما روند مثبت خود را حفظ کرده است. همچنین در این ماه نیز مهم‌ترین عامل رشد شاخص تولید صنعتی رشد قابل توجه تولید در صنعت خودروسازی و ساخت قطعات بوده که اثر خود را در این شاخص نشان داده (البته در دوماه اسفند و فروردین موجودی انبار در این صنعت افزایش محسوس داشته که نشان می‌دهد که فروش شرکت‌های این صنعت به اندازه تولیدشان رشد نداشته است). همچنین با توجه به تحولات اخیر در شاخص‌های اقتصادی نظیر افزایش قیمت ارز، باید گفت شاخص قیمت بخش صنعت نیز از اسفندماه روند صعودی داشته است که این روند در فروردین نیز ادامه پیدا کرد. در بین صنایع، صنعت محصولات غذایی بیشترین رشد شاخص و صنعت فرآورده‌های نفتی کمترین رشد را نسبت به مدت مشابه سال قبل داشته‌اند.

از سوی دیگر شاخص تولید صنعت محصولات شیمیایی، به‌عنوان بزرگ‌ترین صنعت کشور، در ماه‌های اخیر رشدی مثبت ضعیفی در حول و حوش صفر داشته است و شاخص تولید صنعت محصولات غذایی و صنعت دارویی در فروردین ماه منفی بوده است اما در مجموع مقایسه رشد شاخص تولید گروه‌های مختلف نشان می‌دهد که در اسفندماه شرکت‌های کوچک، واردات محور و تولیدکنندگان کالاهای نهایی (مصرفی و سرمایه‌یابی) رشد تولید بیشتری داشتند.

رشد ۶ درصدی شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بورسی در فروردین ۱۴۰۲

بررسی اطلاعات تولید بیش از ۲۸۰ شرکت صنعتی پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار و فرابورس که به‌صورت ماهانه گزارش تولید خود را منتشر می‌کنند نشان می‌دهد این شرکت‌ها بیش از نیمی از تولید کشور را در اختیار دارند. همچنین با بررسی عمیق تر آمار این شرکت‌ها می‌توان گفت شاخص مستخرج از داده‌های این شرکت‌ها هم‌راستا با شاخص تولید صنعتی کل کشور است؛ لذا این شاخص در زمانی که شاخص‌های رسمی کل کشور با تاخیر

یادداشت

فرید کریمی

خبرنگار

مرکز آمار ایران ۲۰ اردیبهشت‌ماه نتایج طرح آمارگیری نیروی کار زمستان ۱۴۰۱ را منتشر کرد؛ طبق برآورد اعلام‌شده میانگین نرخ بیکاری کل کشور در زمستان ۱۴۰۱ به ۹٫۷ درصد رسیده که این نرخ در مقایسه با زمستان ۱۴۰۰ افزایش ۰٫۲ درصدی را نشان می‌دهد؛ طبق داده‌های گزارش مذکور نرخ بیکاری پاییز ۱۴۰۱ نسبت به پاییز ۱۴۰۰ در ۱۶ استان کشور کاهش و در ۱۵ استان افزایشی است؛ داده‌های گزارش راوی این واقعیت تلخ است که استان کردستان در زمستان ۱۴۰۱ هم به مانند فصل پاییز، در آمار بیکاری بالاترین نرخ را در میان استان‌های کشور دارد.

نرخ بیکاری در کردستان ۱۰٫۸ درصد بالاتر از کل کشور

گزارش مرکز آمار ایران نشان می‌دهد سمنان با نرخ بیکاری ۵٫۷ درصدی کمترین نرخ بیکاری و کردستان با ۲۰٫۵ درصد، بالاترین نرخ بیکاری را در میان استان‌های کشور داشته‌اند. نرخ بیکاری ۲۰٫۵ درصدی کردستان در زمستان ۱۴۰۱ درحالی به ثبت رسیده که نرخ بیکاری در این استان در زمستان سال گذشته ۱۶٫۷ درصد بوده است. این یعنی نرخ بیکاری کردستان در زمستان ۱۴۰۱ علاوه بر اینکه ۱۰٫۸ درصد بالاتر از نرخ بیکاری کشور بوده و رتبه اول بالاترین نرخ بیکاری کشور را به خود اختصاص داده ۳٫۸ درصد نیز بالاتر از نرخ بیکاری زمستان ۱۴۰۰ بوده است.

سه‌م ۱٫۵ برابری اشتغال ناقص در کردستان نسبت به کل کشور

یکی دیگر از شاخص‌های نامطلوب اشتغال و کار در کردستان در حوزه اشتغال ناقص دیده می‌شود؛ براساس تعاریف افراد دارای اشتغال ناقص زمانی، شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سر کار یا غایب موقت از محل کار

منتشر می‌شوند و تواتر فصلی دارند، می‌تواند جایگزین خوبی برای آنها باشد و وضعیت تغییرات ماهانه صنعت را نشان دهد. همان‌گونه که در نمودار روند رشد شاخص تولید صنعتی و از مرداد ۱۴۰۰ تا فروردین ۱۴۰۲ مشاهده می‌شود، جهت مقایسه بازه زمانی یک‌ساله اخیر میان فروردین ۱۴۰۲ و فروردین ۱۴۰۱ و براساس این آمار، در سه فصل تابستان، پاییز و زمستان سال ۱۴۰۰ روند رشد شاخص تولید صنعتی یک روند بدون نوسان در حول و حوش صفر بود. اما بهار سال ۱۴۰۱ با رشد مثبت شاخص تولید صنعتی آغاز شد و رشد این شاخص در دوماه اردیبهشت و خرداد روند صعودی داشت. این روند مثبت در ماه‌های تابستان نیز ادامه پیدا کرد و شاخص تولید صنعتی در ماه‌های تابستان ۱۴۰۱ بین ۶ تا ۷ درصد رشد کرد. همچنین رشد شاخص تولید صنعتی در ماه‌های پاییز سال گذشته نیز بین ۶٫۵ تا ۷٫۲ درصد بود و در زمستان با اندکی افزایش متوسط رشد به بیش از ۸ درصد رسید اما در اولین ماه سال ۱۴۰۲ رشد شاخص تولید صنعتی به ۵٫۸ درصد رسید.

رشد ۱۴ درصدی سودآوری شرکت‌ها طی ۹ ماهه ۱۴۰۱

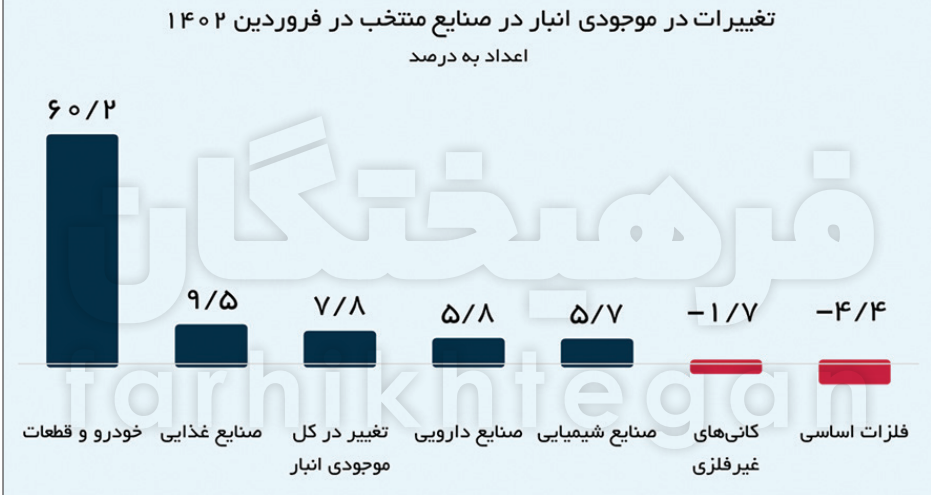
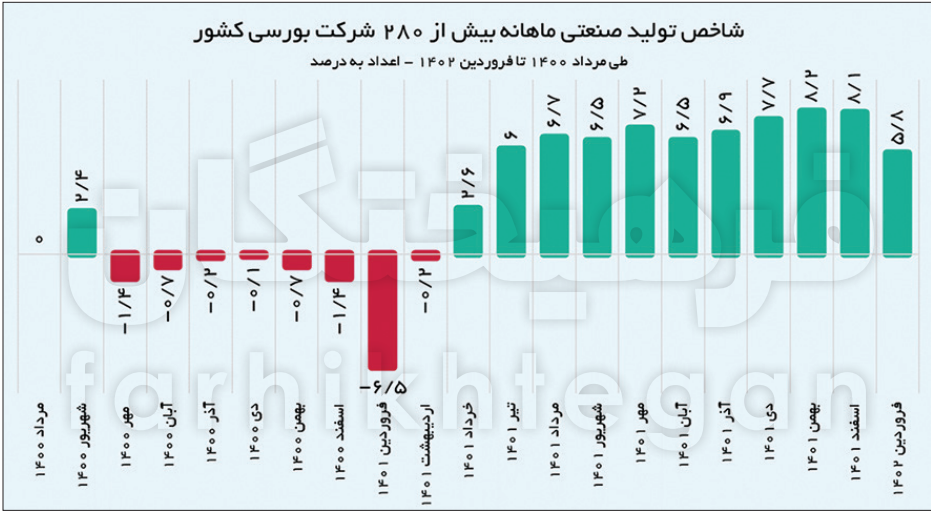
سودآوری شرکت‌ها و قرار داشتن در وضعیت سوددهی یا زیان‌دهی آنان از جنبه‌های مهم بررسی عملکرد آنان است و چه‌سایه با نگاهی به مجموعه شرکت‌های یک صنعت بتوان دید کلانی نسبت به کلیت بازار آن صنعت به دست آورد؛ در عین اینکه برای تداوم تولید و پایداری رشد در صنایع داشتن حاشیه سود مطمئن از الزامات این مسیر محسوب می‌شود. وضعیت سودآوری شرکت‌های تولیدی بورس در بازه‌های عملکردی دوازده‌ماهه سال مالی ۱۴۰۰ و سه‌ماهه و شش‌ماه ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که اولاً براساس گزارش‌های دوازده‌ماهه، سوداسمی ۴۸۴ شرکت بورسی در سال ۱۴۰۰ حدود ۴۲٫۸ درصد بیشتر از سال قبل بوده و در سه‌ماه ابتدای سال ۱۴۰۱ رشد سوداسمی شرکت‌ها نسبت به سال قبل به ۴۵٫۴ درصد رسیده است. اما در شش‌ماهه ۱۴۰۱ رشد اسمی سود شرکت‌ها نسبت به سال قبل تنها ۲٫۳ درصد رشد داشته و ۹ ماهه ۱۴۰۱ نیز رشد سود شرکت‌ها به ۱۳٫۸ درصد رسیده است. از سوی دیگر مقایسه رشد اسمی سود شرکت‌ها نشان می‌دهد که روند رشد سود شرکت‌ها در سال ۱۴۰۱ مسیری نزولی داشته و اگرچه رشد سودها مثبت بوده اما کمتر از افزایش قیمت‌ها رشد داشته است. علاوه بر این بررسی تعداد شرکت‌های با سود منفی و زیان‌ده نشان می‌دهد که طی دوازده‌ماهه ۱۴۰۰ تنها ۳۴ شرکت زیان‌ده شناسایی شده درحالی که براساس گزارش سودآوری سه ماهه ۱۴۰۱ تعداد شرکت‌های زیان‌ده ۶۸ شرکت بودند که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر تعداد تغییری نکرده‌اند. همچنین طی شش‌ماهه ۱۴۰۱ تعداد شرکت‌های زیان‌ده به ۵۴ شرکت رسید که این تعداد ۱۰ واحد کمتر از تعداد شرکت‌های زیان‌ده در مدت مشابه سال قبل بوده است. همچنین تعداد شرکت‌های زیان‌ده در نه‌ماهه ۱۴۰۱ نیز ۵ واحد نسبت به دوره مشابه سال قبل کاهش داشته و به عبارت دیگر اگرچه روند صعودی رشد سودها متوقف‌شده اما از طرف دیگر تعداد شرکت‌های زیان‌ده نیز کاهش داشته است.

افزایش موجودی انبار خودروسازان در فروردین ۱۴۰۲

برای اینکه تحلیل جامعی از چرایی تغییرات در تولید هر شرکتی

اقتصاد

چرا با آغاز سال ۱۴۰۲ خودرو در بازار توزیع نشد؟

۱۴۰۱ و در ادامه روند کاهش موجودی انبار صنایع، رشد فروش شرکت‌ها بیشتر از رشد تولیدشان بوده و همین امر باعث کاهش قابل توجه موجودی انبار شده است. در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ تا قبل از اسفند تغییر موجودی انبار شدید نبوده و تغییر در متوسط موجودی انبار بخش صنعت حول و حوش صفر درصد است اما در اسفندماه ۱۴۰۱ و فروردین ماه ۱۴۰۲ به دلیل افزایش قابل توجه موجودی انبار در صنعت خودروسازی متوسط موجودی انبار بخش صنعت نیز افزایش داشته است. افزایش قابل توجه تولید و موجودی انبار نشان می‌دهد که تولیدکننده علی‌رغم اینکه می‌داند برای محصولات خود تقاضای موثر وجود دارد و به همین دلیل تولید را افزایش می‌دهد اما به دلایل استراتژیک اقدام به فروش در این دوره نکرده است و همین امر موجودی انبار را به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش داده است.

کاهش زیان‌دهی صنایع خودروسازی در ۹ ماهه ۱۴۰۱

بررسی سودآوری شرکت‌ها بر اساس صنایع از موارد جالب توجه در هر گزارش تحلیلی است که بنا بر گزارش شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بورسی و در بین صنایع مهم شرکت‌های خودروسازی و ساخت قطعات همچون سایر دوره‌های اخیر بدترین وضعیت را

داشته باشیم؛ بررسی آمار تولید به تنهایی اکتفا نمی‌کند؛ چراکه متغیرهای دیگری در این خصوص وجود دارند که بر رشد و حجم تولید اثرگذار هستند و بررسی تغییرات در موجودی انبار محصولات یکی از این موارد است زیرا به دلیل تاثیرپذیری از وضعیت بازار و تقاضا، می‌تواند در پیش‌بینی روند آتی تولید نیز کمک کند. به عبارت دیگر تغییر در موجودی انبار به معنای تفاوت رشد تولید و فروش است. حال اگر رشد تولید بیشتر از رشد فروش باشد موجودی انبار در آن دوره افزایش یافته و اگر رشد تولید کمتر از رشد فروش باشد، موجودی انبار کاهش داشته است. به بیان دیگر در برهه‌های زمانی که محدودیت تقاضا و ظرفیت مازاد تولید در بخش عرضه وجود دارد، روند رشد تولید و تغییرات موجودی انبار در خلاف جهت هم خواهد بود. به این معنی که تغییرات رشد تولید ریشه در تغییرات تقاضا دارد و به عنوان مثال تولیدکننده در مواجهه با افزایش تقاضا از طریق کاهش موجودی انبار و افزایش رشد تولید واکنش نشان می‌دهد. بررسی تغییرات شاخص سودآوری انبار نشان می‌دهد که این تغییرات در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ مثبت بوده که نشان دهنده افزایش در موجودی انبار صنایع است اما از ابتدای سسال ۱۴۰۱ شاهد تغییر هستیم که به معنای منفی شدن موجودی انبار صنایع بوده و نشان دهنده پیشی گرفتن رشد فروش شرکت‌ها از رشد تولید آنها است. به همین شکل در تابستان

نبود برنامه ریزی و تکرار بالاترین نرخ بیکاری کشور برای کردستان

شوربخانه اینها همه ماجرای بیکاری در کردستان نیست! در گزارش مرکز آمار، نرخ بیکاری افراد ۱۸ تا ۳۵ ساله در کشور ۱۷٫۴ و در کردستان ۲۲٫۲ درصد، نرخ بیکاری مردان در همین رنج سنی در کشور ۱۴٫۹ و در کردستان ۲۹ درصد و نرخ بیکاری زنان جوان ۱۸ تا ۳۵ ساله هم در کشور ۲۷٫۷ و در کردستان ۴۸٫۵ درصد اعلام شده است.

ضرورت ترمیم تیم اقتصادی دولت کردستان

درگاه ملی آمار، بهمین ماه سال گذشته با انتشار گزارش نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در پاییز ۱۴۰۱، سرشکستگی بی‌سابقه‌ای بر برخی مدیران کم‌کار دولت در کردستان تحمیل کرده؛ به دنبال آنچه اتفاق افتاد و مقطعی که دربار آمار بیکاری کردستان از نمایندگان عزت‌گزیده مردم کردستان در مجلس هیچ صدایی به گوش نمی‌رسد، انتظار آن بود که ترمیم تیم اقتصادی دولت در استان بلادرنگ در دستور کار قرار گیرد و جبران مافات شود؛ اما ظاهراً هنوز اقدامی در این خصوص انجام نشده است؛ تداوم حضور برخی مدیران کم‌کار در مسند امور کردستان سبب شفافچه‌ثبت بالاترین نرخ بیکاری کشور برای استان در پاییز ۱۴۰۱ در زمستان هم تکرار شود و تاکنون مقامات عالی دولت هم تنها ناظر این ماجرای دردآور بوده‌اند.

سر پرست معاونت اقتصادی استانداری ۵ ماه بلاتکلیفی!

یکی از مهم‌ترین معاونت‌های استانداری کردستان که معاونت هماهنگی امور اقتصادی است از زمان روی کار آمدن دولت سیزدهم، توسط سرپرست اداره می‌شود؛ کسی باور می‌کند حامد قادرزاده، سرپرست معاونت اقتصادی استانداری در یک نشست با حضور خبرنگاران و در پاسخ به این سوال که چطور

از نظر سودآوری دارند؛ به‌صورتی که تنها صنعتی است که جمع سود خالص شرکت‌های آن منفی می‌شود. در این صنعت مجموع زیان ایجاد شده در سال مالی ۱۴۰۰ حدود ۳۰ درصد بیشتر از سال قبل بوده است. اما در سال ۱۴۰۱ از زیان این صنعت کاسته شده است به‌گونه‌ای که در سه‌ماهه و شش‌ماهه سال ۱۴۰۱ زیان صنعت خودروسازی به ترتیب ۳۷٫۴ و ۸۵٫۵ درصد کمتر از زیان ساخته شده در مدت مشابه سال قبل بوده که در نه‌ماهه ۱۴۰۱ زیان این صنعت به سود تبدیل شده است. صنعت محصولات شیمیایی و فلزات اساسی که صادرات محور هستند به ترتیب به ۵۳٫۳ و ۵۲٫۳ درصد رشد سود اسمی در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل بیشترین رشد در سودآوری در بین صنایع را داشتند. اما رشد سودآوری این صنایع در سال ۱۴۰۱ به طور قابل ملاحظه‌ای نسبت به سال قبل کاهش داشته است. درحالی که رشد سود اسمی این صنایع در بهار ۱۴۰۱ به حدود ۲۰ درصد می‌رسید، در شش‌ماهه ۱۴۰۱ رشد سود صنعت فلزات اساسی نسبت به مدت مشابه کاهش ۱۴٫۷ درصدی داشته و در محصولات شیمیایی نیز تنها ۲٫۶ درصد رشد داشت. در نه‌ماه هم همین وضعیت ادامه پیدا کرد و سود صنعت فلزات اساسی ۱۰٫۸ درصد کمتر از مدت مشابه سال قبل شد و سود صنعت پتروشیمی هم تنها ۲٫۸ درصد رشد کرده است. اما بیشترین رشد سود در بین صنایع متعلق به صنعت فرآورده‌های نفتی بوده و همچنین رشد سودآوری شرکت‌های دارویی و محصولات غذایی (کالاهای ضروری) نیز در نه‌ماهه ۱۴۰۱ به ترتیب ۴۵٫۱ و ۶۶٫۴ درصد بوده است.

صنایع غذایی بیشترین و فرآورده‌های نفتی کمترین رشد قیمت

با استفاده از داده‌های شرکت‌های بورسی که به تفکیک محصول ارائه می‌شود، می‌توان قیمت فروش محصولات این شرکت‌ها را به دست آورد. با استفاده از این داده‌ها به کارگیری روش‌های مرسوم شاخص‌سازی، شاخص قیمتی به تفکیک صنایع نشان می‌دهد بعد از اجرای سیاست حذف ارز ترجیحی که باعث روند صعودی رشد شاخص قیمت صنعت در بهار ۱۴۰۱ شد، رشد شاخص قیمت بخش صنعت از مردادماه ۱۴۰۱ روند نزولی داشته و از حدود رشد ۴۹ درصد در تیرماه به رشد ۳۷٫۲ درصد در آذرماه (نسبت به مدت مشابه سال قبل) رسیده است. در بهمن‌ماه نیز رشد شاخص قیمت صنایع به ۳۵ درصد رسیده است که کمترین میزان نرخ رشد شاخص قیمت بخش صنعت از مهرماه ۱۳۹۹ تاکنون بوده و در اسفند ماه شاخص قیمت صنعت مجدداً روند صعودی گرفت و این روند صعودی در فروردین ماه نیز تکرار شد.

اما نگاهی به بیشترین نرخ رشد قیمت در بین صنایع و در بازه فروردین ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد صنایع غذایی با رشد قیمت ۱۲۳ درصدی و البته به دلیل اجرای سیاست حذف ارز ترجیحی در صدر افزایش قیمت بوده‌اند و صنایع دارویی با رشد ۷۴ درصدی در رتبه دوم قرار داشته‌اند. همچنین کمترین میزان رشد قیمت‌ها مربوط به صنعت فرآورده‌های نفتی با ۱٫۷٪ و منسوجات و محصولات کاغذی با ۹ درصد بوده است. از نسوی دیگر و به علت تاثیر کاهش قیمت جهانی گاز و نفت و تعیین دستوری قیمت‌ها در بازار داخلی، محصولات شیمیایی نیز با رشد ۱۹٫۴ درصدی همراه بوده‌اند که نسبت به متوسط رشد قیمت‌ها کمتر است.

دو گزارش متوالی مرکز آمار در حوزه جمعیت کار تا حدی میزان توانمندی «ارسلان ازهری» در برنامه‌ریزی برای کاهش آمار بیکاری را مشخص کرد اما اینکه چرا با این وضعیت وی همچنان در این پست حساس مشغول فعالیت است سوالی است که دولت باید به آن پاسخ دهد.

همزمان مسئولیت دو حوزه پر مشغله همچون معاونت اقتصادی و دانشگاه کردستان را برعهده گرفته‌اید عنوان کرده باشد؛ در سال گذشته سه مسئولیت را به‌صورت همزمان برعهده داشتیم. ۲۸ آبان‌ماه سال ۱۴۰۱ مطلع شدم که مسئولیت دانشگاه کردستان را به‌بنده واگذار کردند، شب خواب بودم و اصلاً اطلاع نداشتم که با پیامکی اعلام کرده بودند که شنیده‌یابید حکم‌تان را بگیرید؛ نه خودم و نه خانواده‌ام از پذیرفتن این مسئولیت‌های متعدد خوشحال نیستیم، از ۵ ماه قبل منتظر جایگزین خودم در حوزه معاونت اقتصادی استانداری هستم و برای سپردن این مسئولیت به‌فرد دیگر، لحظه‌شماری می‌کنم. «حالا سوال این است که چه کسی از این ابوالمشاغل دولت سیزدهم در کردستان انتظار معجزه پیشبرد امور سه شغل آن هم به‌صورت هم‌زمان را داشته است؟ سرپرست معاونتی که به اذعان خودش ۵ ماه است منتظر تعیین جانشین است بعد می‌نماید انگیزه و برنامه‌ای برای کار داشته باشد؛ تعیین تکلیف معاونت اقتصادی استانداری اولویت غیرقابل انکار دولت در استان است.

تداوم اداره بانک‌های کردستان توسط مدیران دولت قبل

یکی از چالش‌های عمیق دولت در کردستان شیوه عمل دولت در برخورد با مدیران بانکی و نارضایتی فزاینده مردم از عملکرد بانک‌های استان است؛ چندین ماه است که مطالبه انتشار گزارش عملکرد فصلی بانک‌ها در کردستان مطرح است و نه بانک‌ها واقعی به این مطالبه می‌نهند و نه ظاهراً کسی توان مجبور کردن بانک‌ها برای همراه کردن این بنگاه‌های اقتصادی با برنامه‌های دولت را دارد؛ بانک‌های کردستان که اکثریت قریب به اتفاق آنها توسط مدیران منصوب دولت سابق اداره می‌شوند راه خودی را می‌روند و گوش‌شان ایذا بدهکار مطالبات جامعه در حوزه اقتصادی نیست و مردم نارضای هم سرگردان در برزخ به‌وجودآمده در استان هستند.

نیاز به حمایت دولت از استاندار

فرصت دولت سیزدهم برای تغییر وضع موجود در کردستان تاابد نیست؛ دوندگی و تلاش استاندار کردستان به‌تنهایی نمی‌تواند ضامن موفقیت دولت در استان باشد؛ اسماعیل زارعی کوشا با مشکلات عدیده‌ای روبه‌روست و تنها با حمایت ویژه دولت قادر خواهد بود مشکلات برج‌مانده از گذشته و چالش‌های ناشی از سنگ‌اندازی‌ها در کارش را مدیریت کند؛ اگر دولت نخواهد با بسته‌های ویژه و نیز همراهی هرچه بیشتر در تعیین تیم مدیریتی از استاندارش در کردستان حمایت کند استان در دیگر حوزه‌ها هم به‌سرلشت حوزه اشتغال دچار می‌شود. دولت سیزدهم پیش از آنکه خیلی دیر شود باید برای کمک مؤثر به پیشبرد برنامه‌های اسماعیل زارعی کوشا آستین‌ها را بالا بزند.